

**С. М. Кулик** – кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки  
ORCID ID: 0000-0001-7520-7426

## **ГЕОПОЛІТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПАРТІЄЮ РЕГІОНІВ ІДЕЇ ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР В УКРАЇНІ**

*Роботу виконано на кафедрі міжнародних відносин і регіональних студій СХУ імені Лесі Українки*

Розглянуто геополітичні особливості реалізації Партією регіонів та особисто Президентом України В. Януковичем ідеї проведення Зимових Олімпійських ігор 2022 р. в Україні. Виокремлено два напрямки геополітичної орієнтації – російський та європейський.

**Ключові слова:** Партія регіонів України, Національний Олімпійський комітет, Зимові Олімпійські ігри у Львові 2022 р., Сочі, геополітична орієнтація.

**Kulyk S. M. Geopolitical Features of the Party of Regions' Realization of the Idea of Holding the Olympic Games in Ukraine.** The geopolitical features of the Party of the Regions' realization and the President of Ukraine V. Yanukovich personally the idea of holding the 2022 Winter Olympic Games in Ukraine. There are two areas of geopolitical orientation – Russian and European.

**Key words:** Party of Regions, National Olympic Committee, L'viv Winter Olympics 2022, Sochi, geopolitical orientation.

**Актуальність теми дослідження.** Заява про проведення Зимових Олімпійських ігор в Україні була публічно оголошена В. Януковичем на початку його президентського терміну – 27 травня 2010 р., під час засідання Ради регіонів при Президентові України у Львові. На нашу думку, мета цієї заяви – пошук підтримки й мобілізації електорату партії. Наголосимо, що у демократичних країнах з ініціативою про проведення Олімпійських ігор, зазвичай, виступають керівники спортивних федерацій, організацій, представники влади регіональних адміністрацій. В Україні ініціатива про проведення Олімпійських ігор поки що залишається прерогативою Президента. Ми вважаємо, що проведення ЗОІ-2022 р. у Львові – це був партійно-політичний проект Партії регіонів та особисто В. Януковича.

**Мета дослідження** – розглянути геополітичні особливості реалізації Партією регіонів та особисто Президентом України В. Януковичем ідеї проведення ЗОІ-2022 р. в Україні.

**Виклад основного матеріалу.** Згідно з правилами МОК, вибори столиці Олімпійських ігор-2022 повинні відбутися за сім років до їх проведення, тобто у 2015 р., а подати заявку необхідно не пізніше 2014 р. Ми виділили такі геополітичні особливості реалізації Партією регіонів та особисто Президентом України В. Януковичем ідеї проведення ЗОІ-2022 р. в Україні.

1) Співробітництво між Партією регіонів та партією «Єдина Росія» у сфері спорту. Для реалізації ідеї проведення Олімпійських ігор в Україні Партія регіонів активно співпрацювала із політичною партією «Єдина Росія». У 2005 р. В. Янукович як лідер Партії регіонів України підписав Угоду про співробітництво з партією «Єдина Росія», а у 2007 р. партії підписали меморандум про співробітництво. Ці політичні сили

заявили про намір «активно впливати на уряди своїх країн із метою розвитку спільних гуманітарних, освітніх, соціальних, культурних та спортивних проєктів».

2) Співпраця НОК України й Олімпійського комітету Росії. У вересні 2011 р. президент ОКР О. Жуков під час підписання меморандуму про співпрацю з НОКУ заявив, що Олімпійський комітет Росії буде всіляко підтримувати Україну в бажанні отримати Олімпійські ігри 2022 р. Президент НОК С. Бубка, у свою чергу, відзначив, що досвід Росії в організації Олімпіади в Сочі дуже важливий для України.

3) Звернення Президента України В. Януковича до Президента РФ Д. Медведєва про підтримку ініціативи України про проведення ЗОІ-2022. Партійно-політичний проєкт Партії регіонів й особисто Президента України В. Януковича щодо проведення Олімпійських ігор в Україні мав два геополітичні вектори – російський та європейський. Представників влади України завжди цікавили питання проведення великих спортивних міжнародних заходів на території Російської Федерації. Тому логічно, що у жовтні 2010 р. Президент В. Янукович попросив свого російського колегу Д. Медведєва, щоб Росія підтримала ініціативу України на відповідному міжнародному рівні у проведенні в 2022 р. Зимової Олімпіади в Карпатах [6]. Ще раніше, під час відкриття VII Українсько-російського економічного форуму в Києві (травень 2010 р.), В. Янукович заявив, що Україна допоможе Росії у підготовці до Зимових Олімпійських ігор у Сочі-2014.

Європейський напрям полягав у пропозиції Президента України В. Януковича «зіграти в втрех», тобто подати заявку на проведення Олімпійських ігор 2022 р. спільно з Польщею та Словаччиною. Таку можливість Президент України обговорював 21 лютого 2013 р. під час візиту до Польщі в рамках зустрічі з президентом Польщі Б. Коморовським та президентом Словаччини І. Гашпаровичем, адже «всі три країни належать до Карпатського регіону» [3]. Як з'ясувалося згодом, олімпійську пропозицію В. Януковича керівники цих країн проігнорували. На нашу думку, пошук підтримки або можливих країн-співорганізаторів проведення Олімпійських ігор в Україні свідчив про намагання В. Януковича заручитися підтримкою зі сторони країн-членів ЄС або Росії. У першому випадку, це допомогло б завуалювати згортання демократії в Україні в оцінці країн Європи, а в другому – здобути ще більшу прихильність В. Путіна й російського капіталу.

4) Вивчення російського досвіду підготовки до проведення Олімпійських ігор. Президент України В. Янукович під час робочого візиту у Сочі (серпень 2011 р.) на запрошення президента РФ Д. Медведєва особисто оглянув олімпійські об'єкти та цікавився підходами до вирішення питань, пов'язаних із їхнім будівництвом [5]. Він також обговорив зі своїм російським колегою реалізацію Національного проєкту «Олімпійська надія – 2022».

5) Участь Президента України В. Януковича в урочистій церемонії відкриття Олімпійських ігор у Сочі. Під час подій Революції Гідності в Україні й перемовного процесу між опозицією та владою щодо врегулювання політичної кризи в нашій державі, Президент України брав участь в урочистій церемонії відкриття XXII Зимових Олімпійських ігор у Сочі. Вважаємо, що таким чином В. Янукович намагався підкреслити свою проросійську спрямованість у часи «Євромайдану», а також актуалізувати власний спортивний імідж політика на міжнародній арені. Про це свідчать такі факти. По-перше, президент Росії В. Путін зустрівся з президентом України В. Януковичем у Сочі, як і з багатьма іншими керівниками країн, які приїхали на відкриття Олімпіади, але деталей розмови оприлюднено не було. По-друге, президенти України ще ніколи не відвідували Олімпійські ігри за весь час участі команди України в цих змаганнях. У 2004 р. В. Янукович у статусі прем'єр-міністра й одночасно президента НОК України (2002–2005 рр.) та кандидата в президенти України здійснив приватну поїздку до Афін (Греція) на церемонію урочистого відкриття Олімпійських ігор. Також В. Янукович планував відвідати церемонію відкриття Літніх Олімпійських ігор у Лондоні (2012 р.). Однак, представники

британського уряду відмовилися від проведення офіційної зустрічі з президентом України на знак протесту проти політики згорання демократії, що й стало причиною скасування його візиту [4]. Європейські політики не вперше уникали присутності В. Януковича на спортивних майданчиках. Так, прем'єр Польщі Д. Туск назвав «некомфортним» візит В. Януковича до Варшави на матч-відкриття «Євро-2012».

Натомість Президент України був присутній на урочистій церемонії відкриття XXII Олімпійських ігор у Сочі. Компанію В. Януковичу склали, як писала британська «Guardian», «лідери країн, що виявляють більше прихильності до Росії» [1], а саме: лідер КНР Сі Цзіньпін, прем'єр-міністр Туреччини Р. Ердоган, президенти Білорусі О. Лукашенка й Туркменістану Г. Бердимухамедов. Звернемо увагу, що привітання президента В. Януковича українській делегації не ввійшло до міжнародної телеверсії церемонії відкриття «Олімпіади-2014». При цьому коментатори кількох країн у міжнародній версії трансляції акцентували, що українську збірну глядачі зі стадіону «Фішт» зустріли оплесками й – більшість стадіону – стоячи [2]. Кадри з В. Януковичем на трибуні біля прапора України увійшли до трансляції лише російських каналів. Така поведінка глави держави свідчила про важливість для нього телевізійної картини зі спортивних подій, що в подальшому покращило б сприйняття олімпійських заяв В. Януковича.

б) Наполегливе просування Партією регіонів ідеї проведення Олімпійських ігор в Україні. Президент України В. Янукович та його прихильники вперто прощтовхували ідею проведення Олімпійських Ігор, незважаючи на різкі зміни політичної ситуації в Україні. Так, у лютому 2014 р. в провідному медіа-центрі ЗОІ-2014 у Сочі делегація України показала представникам МОК концепцію Олімпійської заявки – «Львів-2022». Це все відбулося на тлі протестів вітчизняних спортсменів на Олімпіаді – Б. Мацьоцької (гірськолижний спорт) і лижниць М. Лісогор та К. Сердюк.

**Висновки.** У ході реалізації ідеї проведення Зимових Олімпійських ігор 2022 р. в нашій державі Партія регіонів та особисто президент України В. Янукович геополітично орієнтувалися на Російську Федерацію. Вони копіювали російський «проект» В. Путіна щодо внутрішньополітичної й міжнародної політизації спорту в країні.

### *Джерела та література*

1. Британські ЗМІ про Сочі: біля Януковича ніхто не сів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://www.bbc.com/ukrainian/press\\_review/2014/02/140208\\_foreign\\_press\\_ko](https://www.bbc.com/ukrainian/press_review/2014/02/140208_foreign_press_ko).

2. Привітання Януковича не ввійшло до міжнародної телеверсії відкриття «Олімпіади-2014» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://detector.media/kritika/article/90231/2014-02-08-privitannya-yanukovicha-ne-vviishlo-do-mizhnarodnoi-televersii-vidkrittya-olimpiadi-2014/>.

3. Україна може проводити Олімпійські ігри спільно з Польщею та Словаччиною, – Янукович [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://ipress.ua/news/ukraina\\_mozhe\\_grovodyty\\_olimpiyski\\_igry\\_spilno\\_z\\_polshcheyu\\_ta\\_slovachchynoyu\\_\\_yanukovych\\_16073.html](https://ipress.ua/news/ukraina_mozhe_grovodyty_olimpiyski_igry_spilno_z_polshcheyu_ta_slovachchynoyu__yanukovych_16073.html).

4. Янукович відправить на Олімпійські ігри Азарова. Через бойкот? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.pravda.com.ua/news/2012/07/14/6968822/>.

5. Януковича вразило те, що росіяни «наворотили» в Сочі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://tsn.ua/ukrayina/yanukovicha-vrazilo-te-scho-rosiyani-navorotili-v-sochi.html>.

6. Янукович попросив Медведєва допомогти з Олімпіадою в Карпатах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://tsn.ua/prosport/yanukovich-poprosiv-medvedyeva-dopomogti-z-olimpiadoyu-v-karpath.html>.

\*\*\*